

dája Laine újabb költészete, mely egyszerre nosztalgikus múltba nézés és a klaszszikus líra hagyományainak korszerűsített újraalkalmazása, antik sóvárgás és lefojtott pátosz. Elképzelhető, hogy a jövő irányzata éppen az, a világ realitásaival ugyan józanul számot vető, ám a költői hagyományra a jelenleginél jobban támaszkodó és odafigyelő stílusfajta lesz. A szabadvers, sőt a próza irányába hajló költői kifejezésmód csaknem harmincesztendő egyeduralma után előreláthatólag „líraibb lírának”, a forma és a belső fegyelem megszilárdulásának nézünk elébe Finnország irodalmi életében is.

EEVA-LIISA MANNER VERSEI

## Kambri

(részletek)

(Ó SÖTÉTSÉG)

*Ha egyszer szabadnak akartak minket  
föld, tenger megteremtői, a lomha szülők,  
miért nem madarakat rajzoltak s miért  
halakat inkább, papucsállatot, angolnát,  
patkányt, pézsmát, kiknek csapdát állítunk,  
s gyalogjárókat, elfulladó tüdővel  
s aggyal, mely mint koráll ágazik szét,  
öntudatlanul.*

*Ó sötétség, ki mindent elnyelsz, állatok  
segélykiáltásai, keresztülvonszolódnak a teremtesen;  
micsoda Isten teremtette e kegyetlenséget? Isten volt egyáltalán?  
micsoda Isten teremtette az antieembereket? Maga a Sátán?  
az embereket, kegyelem sóvárgóit, kik az állatokhoz durvák,  
akik eszesek, de kicsinylelkűek.*

*Imádkoztatok az állatokért, ti imádkozók,  
kik kegyelmet könyörögtök, könyörögjetez sikert és békét,  
mert nekik is jutott a mindenütt jelenlévő malasztból,  
mert lelkük nekik is van, épebb mint tinéktek,  
bátrak ők, tiszták és szépek;  
s ha újra kezdjük, ki tudja, tán  
osztoznunk kell velük a szenvedésben,  
a mienknél egyszerűbb, szigorűbb, határtalanabb szenvedésben.*

(APÁTIA)

*Az Ördögtől Istenig vezető út  
megrövidült,  
megkoptak a csúcsok,  
a szakadékok  
morzsával tele.  
Egyenletes és lesült a táj.  
Csak a hőség remeg  
s antipátiaként  
mindent bebugyolál.  
Szenved az agy,  
mégsem jobban  
mint az osztrigák.*

*A kihalt parton végigballagunk.  
Hangyák légiói  
támadnak s pusztulnak el.  
A filiszteusiak.  
Egy Szent Szkarabeus  
porszemet görget  
Isten nagyobb dicsőségére.  
Mindezt látjuk  
és megyünk  
kézenfogva,  
én  
és a másik*

Forrástalan fénytől izzik a tó.  
Most átsétálhatnánk az est túloldalára  
s eltűnhetnénk akár valami filmről,  
amit kintfelejtettek a napon.

Könnyed és ötlettelen szökés:  
fényből s anyagból költött törékeny képek  
fakulnak, halványodnak, vissza-  
nemesednek fényre.

\*

Egymásba tűnt az ég és a tenger határa,  
áttetsző kékes pára lett a világ,  
hófehér dér vagy tompa fényű gyöngy.  
A levegőben csónak úszott sugárzó vitorlával  
némán mint hoidézta bűvös látomás,  
némán mint a fény egy szélnemjárta tájon,

mint a fény ostyája mely a pihenő szél tálcáján hever.

\*

A fák ágai közt alvadó homály.  
Kigyúlnak a fények. Ki jött haza?  
Az éjszaka. Bezárják a kapukat. Csak az éjszaka jött meg,  
a nyugodt és hűvös éj, köpenyében esők illatával.

A mirtusz belemaródik agysejtjeimbe  
s lassan kibontja bennem gyilkos ágait.

## PERTTI NIEMINEN FABULÁI

Mindenen túl voltak már, pedig az emberek azt hitték, most kezdődik minden. A tartálykocsi puhán eltávolodott a géptől, felpörögtek a motorok, az ajtókat bezárták. Futni kezdtek a kerekek, aztán amikor elhagyták a földet, szétmállott a fémtest, mint elégett papír, finom pernyévé porladt és gomolyogva elszállt a szélben. Rövidesen elültek a légszavak keltette légáramok és csak negyven megdöb-bent utast lehetett látni, ahogy négyes sorokban keringtek a repülőtér körül, majd felemelkedtek és elszálltak északnak. Mikor a sor a felhők fölé ért, az utasok elvesztették az eszméletüket és percek alatt elpusztultak az oxigénhiánytól. A gép személyzete, mely lekéste a felszállást, másik gépen eredt az utasok nyomába, ám a pilóták csak egy vadkacsarajt láttak; negyven kacsza szállt északnak, négy-négy egymás mellett.

Odajöttek a férfiak is és megkérdezték, min nevetek. Elmondtam hát, hogy szerintem jobb dolog nevetni, mint sírni. Erre rámförmedtek, ne sírjak, ne nevessek, és amikor megkockáztattam, hogy erre semmi, de semmi okom, azt mondták, hogy ők majd megleckéztetnek és ha nem hiszem, hát hamar arcomra fagy a mosoly és lesz sírás. En meg bevallottam, hogy egyre a torkomban érzem a sírást; megleckéztettek, majd mikor sírni kezdtem, rámripakodtak, hagyjam abba; azt mondták, én vagyok a város szégyene. Aztán hogy elzavartak ismét nevetnem kellett és úgy látszott; bosszantja őket a dolog.